

JOYCE MAYNARD

Een lang weekend

Vertaald door
Dirk-Jan Arensman

HOOFDSTUK I

We bleven met z'n tweeën over, mijn moeder en ik, toen mijn vader wegging. Volgens hem moest ik de nieuwe baby die hij met zijn nieuwe vrouw, Marjorie, had gekregen ook tot mijn gezin rekenen, plus Richard, de zoon van Marjorie, die een halfjaar jonger was dan ik en goed was in alle sporten waar ik beroerd in was. Maar ons gezin, dat waren mijn moeder, Adele, en ik. Punt. Ik had de hamster, Joe, nog eerder meegeteld dan die baby, Chloe.

Als mijn vader me op zaterdagavond ophaalde om met z'n allen bij Friendly's te gaan eten, wilde hij altijd dat ik naast haar op de achterbank ging zitten. Dan haalde hij een stapeltje honkbalkaarten uit zijn zak en legde die in het zitje in de cafetaria op tafel, om ze te verdelen tussen Richard en mij. Ik gaf de mijne altijd aan Richard. Waarom niet? Honkbal was een teer punt voor me. Als de gymleraar zei: 'Oké, Henry, jij speelt bij de blauwen', dan begonnen alle andere jongens in het blauwe team te kreunen.

Mijn moeder had het bijna nooit over mijn vader, de vrouw met wie hij nu was getrouwd, haar zoon of de baby. Maar toen ik een keer per ongeluk een foto van ons vijven die hij me gegeven had op tafel liet liggen – een jaar daarvoor genomen, toen ik met ze mee was gegaan naar Disney World – had ze die minstens een minuut lang aandachtig bekeken. Ze stond daar

maar in de keuken, met die foto in haar kleine, bleke hand; haar lange, sierlijke hals een beetje scheef naar één kant, alsof er in het beeld waar ze naar keek een of ander groot en veront- rustend mysterie school, hoewel het eigenlijk alleen maar wij vijven waren, op elkaar geperst in de attractie met die rond- wervelende theekopjes.

‘Ik zou denken dat je vader zich er wel zorgen over zou maken dat het ene oog van die baby niet bij het andere past,’ zei ze. ‘Misschien is het alleen maar een ontwikkelingsachter- stand en geen achterlijkheid, maar je zou toch verwachten dat ze dat kind wel zouden laten testen. Maakt ze een trage indruk op jou, Henry?’

‘Misschien, een beetje.’

‘Ik wist het wel,’ zei mijn moeder. ‘En die baby lijkt ook helemaal niet op jou.’

Ja, ik begreep wat mijn rol was. Ik wist bij wie ik echt hoor- de. Bij haar.

Het was ongebruikelijk dat mijn moeder en ik samen op stap gingen, zoals we die dag deden. Mijn moeder ging meestal de deur niet uit. Maar ik had een broek nodig, voor school.

‘Oké,’ zei ze. ‘Dan gaan we wel naar de Pricemart.’ Alsof ik die zomer alleen maar anderhalve centimeter was gegroeid om het haar moeilijk te maken. Niet dat ze het al niet moeilijk had.

De auto startte de eerste keer dat ze de sleutel in het con- tact omdraaide, wat verrassend was, aangezien er misschien al wel een maand was verstreken sinds de laatste keer dat we er ergens mee naartoe waren geweest. Ze reed langzaam, zoals gewoonlijk, alsof een dichte mist de weg bedekte, of ijs, maar het was zomer – de laatste dagen voor school weer begon, de

donderdag voor het Labor Day-weekend – en de zon scheen.

Het was een lange zomer geweest. Toen de school net dicht was, hoopte ik nog dat we in de lange vakantie die zich voor ons uitstreckte misschien nog wel een keer naar het strand zouden gaan – een dagje maar – maar mijn moeder zei dat het verschrikkelijk druk was op de weg en dat ik waarschijnlijk zou verbranden, aangezien ik zijn huid had. De huid van mijn vader, bedoelde ze.

Die hele junimaand, na school, heel juli en ook nu augustus net achter de rug was, bleef ik maar hopen dat er iets anders zou gebeuren, maar dat gebeurde niet. Mijn vader kwam me alleen ophalen om naar Friendly's te gaan en af en toe te bowlen met Richard en Marjorie en de baby, of dat ene dagje dat hij ons meenam naar de mandenfabriek in White Mountains en een winkel waar Marjorie heen wilde, waar ze kaarsen maakten die roken naar cranberry's, citroen of gemberkoek.

Verder hing ik die zomer voornamelijk voor de televisie. Mijn moeder had me solitair leren spelen, en als dat me ging vervelen, stortte ik me op plekken in ons huis die al heel lang niemand had schoongemaakt, waarmee ik de anderhalve dollar verdiende die een gat in mijn zak brandde, omdat ik er een nieuw puzzelboekje voor kon kopen. Tegenwoordig zou zelfs zo'n raar joch als ik spelen op een Game Boy of een PlayStation, maar destijds hadden alleen bepaalde gezinnen een Nintendo. Wij hoorden daar niet bij.

Ik dacht inmiddels de hele tijd aan meisjes, maar op dat front gebeurde er niks in mijn leven, behalve gedachten.

Ik was net dertien geworden. Ik wilde alles weten over vrouwen en hun lichaam, en wat mensen deden als ze bij elkaar kwamen – mensen van verschillende geslachten – en over wat ik moest doen om ergens voor m'n veertigste een vriendin te

krijgen. Ik had veel vragen over seks, maar het was duidelijk dat mijn moeder niet de aangewezen persoon was om daarover mee te praten, hoewel ze er af en toe zelf over begon. In de auto op weg naar de winkel, bijvoorbeeld. ‘Je lichaam is aan het veranderen,’ zei ze, terwijl ze het stuur stevig vastpakte.

Geen commentaar.

Mijn moeder staaarde recht voor zich uit, alsof ze Luke Skywalker was die het besturingspaneel van een X-wing-jet bediende. Op weg naar een ander zonnestelsel: het winkelcentrum.

Toen we bij de winkel waren, was mijn moeder met me meegelopen naar de jongensafdeling en hadden we de broek uitgezocht, en een pakje ondergoed.

‘Je zult ook wel schoenen nodig hebben,’ zei ze, op die toon waarop ze tegenwoordig altijd praatte als we de deur uit waren. Alsof het allemaal een slechte film was, waar we, nu we eenmaal kaartjes hadden gekocht, tot het eind moesten blijven.

‘Mijn oude schoenen kunnen nog best,’ zei ik. Wat ik dacht was dat als we tijdens dit uitstapje ook schoenen zouden kopen, het weleens heel lang kon duren voor we hier weer kwamen; terwijl we, als ik de schoenen uitstelde, wel terug móesten komen. Als school eenmaal begon, zou ik schriften en potloden nodig hebben, een geodriehoek en een rekenmachine. Later, als ik over de schoenen begon en zij zou zeggen: ‘Waarom zei je dat nou niet de vorige keer dat we in die winkel waren?’, kon ik op de rest van de dingen op mijn lijstje wijzen, en dan zou ze toegeven.

We waren klaar met de kleren. Ik legde de dingen die ik had uitgekozen in ons karretje en ging naar de afdeling waar ze tijdschriften en paperbacks verkochten. Ik begon door een

nummer van *Mad* te bladeren, hoewel ik eigenlijk in de *Playboy* wilde kijken. Die sealden ze in een plastic hoesje.

Nu zag ik mijn moeder, over de rijen koopwaar heen, met ons karretje langs de schappen rijden. Langzaam, als een blad in een traag stromend riviertje, alleen maar drijvend. Het viel niet te voorspellen wat ze in het karretje zou doen, hoewel ik er later achter kwam: zo'n kussen dat je in bed legt om 's avonds rechtop te kunnen lezen. Een ventilator op batterijen die je in je hand moest houden, maar dan zonder de batterijen. Een aardewerken dier – een egel of iets dergelijks – met groeven in z'n flank waar je zaadjes in kon strooien die je vochtig moest houden, tot ze na een tijdje uitkwamen en het dier bedekt zou worden door bladeren. 'Het is net een huisdier,' zei ze. 'Alleen hoef je z'n kooi niet schoon te maken.'

'Hamstervoer,' hielp ik haar herinneren. Dat hadden we ook nodig.

Ik was volkomen verdiept in een nummer van *Cosmopolitan* waar mijn oog op was gevallen – een artikel met als kop **WAT VROUWEN ZOULDEN WILLEN DAT MANNEN WISTEN, MAAR WAT ZE NIET WETEN** – toen de man zich naar me toe boog en me aansprak. Hij stond voor het schap vlak naast de puzzels, waar tijdschriften in stonden over breien en tuinieren. Je zou niet denken dat iemand die eruitzag zoals hij over die dingen zou willen lezen. Hij wilde met mij praten.

'Ik vroeg me af of je me een handje kunt helpen,' zei hij.

Op dat moment keek ik naar hem. Hij was lang. Je zag de spieren in zijn nek en het deel van zijn armen dat niet door zijn shirt was bedekt. Hij had zo'n gezicht waaraan je kon zien hoe zijn schedel eruit zou zien als de huid weg zou zijn, maar de persoon in kwestie nog wel leefde. Hij had het soort over-

hemd aan dat het personeel van Pricemart draagt – rood, met een naam op het borstzakje: VINNIE – en toen ik hem beter bekeek, zag ik dat zijn been bloedde, zo erg dat het bloed zijn broekspijp had doordrenkt en op zijn schoenen drupte, wat eigenlijk meer slippers waren.

‘Je bloedt,’ zei ik.

‘Ik ben uit een raam gevallen.’ Hij zei het zoals iemand zou doen als hij alleen maar door een mug was gestoken. Misschien dat het daardoor op dat moment niet zo’n vreemde opmerking leek. Of misschien was het punt wel dat alles destijds zo vreemd leek, dat die ene opmerking niet zo opviel.

‘We moeten hulp halen,’ zei ik tegen hem. Ik gokte erop dat mijn moeder niet de beste persoon was om het aan te vragen, maar er waren een heleboel andere mensen aan het winkelen. Het gaf me een goed gevoel dat hij mij had uitgekozen, uit al die mensen. Zo ging het meestal niet.

‘Ik wil niemand overstuur maken,’ zei hij. ‘Veel mensen worden bang als ze bloed zien. Dan denken ze dat ze een of ander virus zullen oplopen, weet je,’ zei hij.

Ik begreep wat hij bedoelde dankzij een bijeenkomst die we dat voorjaar op school hadden gehad. Het was in de tijd dat mensen alleen maar wisten: niet andermans bloed aanraken. Daar kun je aan doodgaan.

‘Je kwam binnen met die vrouw daar, toch?’ zei hij. Hij keek in de richting van mijn moeder, die nu op de tuinafdeling naar een tuinslang stond te kijken. Die hadden we niet, maar we hadden ook nauwelijks een tuin.

‘Knappe vrouw,’ zei hij.

‘Mijn moeder.’

‘Wat ik je wilde vragen is of je denkt dat zij me een lift wil geven. Ik zal zorgen dat er geen bloed op de stoelen komt. Als

jullie me ergens heen kunnen brengen... Ze ziet eruit als iemand die me zou helpen,' zei hij.

Dat klopte wel, maar of dat een goed of een slecht punt van mijn moeder was, was de vraag.

'Waar wil je dan heen?' vroeg ik hem. Ik vond dat ze in deze winkel niet erg attent waren voor hun personeel als je, als je zo gewond raakte, aan de klanten moest vragen of ze je een handje wilden helpen.

'Jullie huis?'

Hij zei het eerst als een vraag, maar toen keek hij me aan alsof hij een personage uit *The Silver Surfer* was, iemand met superkrachten. Hij legde zijn hand stevig om mijn schouder.

'Eerlijk gezegd, knul, zal dat wel moeten.'

Toen nam ik hem nog beter op. Hij deed iets met zijn kaken waardoor je wist dat hij pijn had, alleen probeerde hij dat niet te laten merken: hij klemde ze stevig op elkaar, alsof hij op een nagel beet. Je zag het bloed op zijn broek niet zo heel goed, omdat die donkerblauw was. En hoewel er airconditioning in de winkel was, zweette hij ontzettend. Nu zag ik dat er ook een straaltje bloed langs zijn hoofd liep en dat er opgedroogd bloed in zijn haar zat.

Er waren honkbalpetjes in de uitverkoop. Toen hij er daar eenmaal eentje van had gepakt en op zijn hoofd had gezet, zag je niet veel meer van het bloed. Hij liep erg mank, maar dat deden zoveel mensen. Hij haalde een fleecevest van het rek en trok dat over zijn Pricemart-shirt heen aan. Uit het feit dat hij het prijskaartje eraf trok maakte ik op dat hij niet van plan was ervoor te betalen. Misschien hadden ze een soort regeling voor werknemers.

'Wacht even,' zei hij. 'Ik wil hier nog één ding meenemen. Blijf even staan.'

Je wist nooit hoe mijn moeder op dingen zou reageren. Er kon een of andere gozer de deuren langsgaan met religieuze pamfletten, en dan schreeuwde ze naar hem dat hij weg moest wezen; maar andere keren kwam ik thuis van school, en zat er zo iemand bij ons op de bank koffie met haar te drinken.

‘Dit is meneer Jenkins,’ zei ze dan. ‘Hij wilde ons vertellen over een weeshuis in Oeganda waar hij geld voor inzamelt. De kinderen krijgen daar maar één keer per dag te eten en ze hebben geen geld om potloden te kopen. Voor twintig dollar per maand kunnen we een jongetje sponsoren, Arak. Hij kan je correspondentievriend worden. Een soort broertje.’

Volgens mijn vader had ik al een broer, maar we wisten allebei dat Marjories zoontje niet telde.

‘Geweldig,’ zei ik. ‘Arak.’ Ze schreef een cheque uit. Hij gaf ons een foto – wazig, omdat het een fotokopie was. Die hing ze op de koelkast.

Er liep ook een keer een vrouw in een nachtpon onze tuin in. Ze was heel oud en wist niet meer waar ze woonde. Ze zei maar steeds dat ze haar zoon zocht.

Mijn moeder nam haar mee naar binnen en zette ook nog koffie voor haar. ‘Ik weet hoe verwarrend dingen soms kunnen zijn,’ zei mijn moeder tegen die vrouw. ‘We zorgen wel dat het in orde komt.’

Op dat soort momenten nam mijn moeder het heft in handen, en dat vond ik fijn – hoe gewoon ze dan leek. Na de koffie en wat toast hadden we die oude vrouw met de gordel om voor in de auto gezet – dat was misschien wel de laatste keer dat mijn moeder erin had gereden, tot nu – en een hele tijd met haar door de buurt gereden.

‘Zeg het maar als iets je bekend voorkomt, Betty,’ zei mijn moeder tegen haar.

Voor deze ene keer had het eens zin dat ze zo langzaam reed, want een man had ons gezien, had Betty voorin zien zitten, en wenkte ons.

‘We hebben ons gek naar haar gezocht,’ zei hij toen mijn moeder het raampje omlaag draaide. ‘Ik ben u zo dankbaar dat u voor haar hebt gezorgd.’

‘Het gaat prima met haar,’ zei mijn moeder. ‘Ze is gezellig op visite geweest. Ik hoop dat u haar nog eens brengt.’

‘Die meid mag ik wel,’ had Betty gezegd, toen haar zoon om de auto liep en de veiligheidsgordel losmaakte. ‘Met zo’n soort meisje had je moeten trouwen, Eddie. Niet met dat kreng.’

Ik had toen ingespannen naar het gezicht van die man gekeken, gewoon voor de zekerheid. Hij was zeker niet knap, maar hij zag eruit alsof hij best aardig was. Ik wenste heel even dat er een manier was om hem te laten weten dat mijn moeder niet meer met iemand getrouwd was. We waren met z’n tweetjes. Misschien kon hij een keer langskomen met Betty.

‘Eddie zag er aardig uit,’ zei ik toen we weg waren gereden. ‘Misschien is hij ook wel gescheiden. Je weet maar nooit.’

Mijn moeder stond op de afdeling IJzerwaren toen we bij haar kwamen. ‘Nu we er toch zijn,’ zei ze, ‘moest ik maar wat gloeilampen meenemen.’

Dat was goed nieuws. Als er bij ons thuis een gloeilamp doorbrandde, bleef die meestal gewoon hangen. Ons huis was de laatste tijd gestaag steeds donkerder geworden. In de keuken hing nog maar één lamp die het deed, en niet eens een felle. Soms moest je, als je ’s avonds iets wilde zien, de koelkast openzetten voor een beetje licht.

‘Ik weet niet hoe we deze in de fittingen moeten krijgen,’ zei ze. ‘Ik kan niet bij die armaturen aan het plafond.’

Toen stelde ik de bloedende man voor. Vinnie. Ik dacht dat het feit dat hij lang was wel een pluspunt zou zijn.

‘Mijn moeder, Adele,’ zei ik.

‘Ik ben Frank,’ zei hij.

Het was niet voor het eerst dat iemand op deze wereld niet was wie je dacht dat ie was. Hij had duidelijk gewoon het verkeerde overhemd aan.

‘Da’s een beste jongen die je daar hebt, Adele,’ zei hij tegen haar. ‘Hij was zo vriendelijk me een lift aan te bieden. Misschien kan ik iets terugdoen door je daarmee te helpen.’

Hij wees op de gloeilampen.

‘En met wat er verder maar in en om het huis moet gebeuren,’ zei hij. ‘Er zijn niet veel klusjes die ik niet kan klaren.’

Toen keek ze eens goed naar zijn gezicht. Zelfs met die pet op zag je nog wat opgedroogd bloed op zijn wang, maar dat leek ze niet op te merken. Of misschien deed ze dat wel, maar vond ze het niet belangrijk.

We liepen samen langs de kassa. Frank legde mijn moeder uit dat hij mijn puzzelboekje zou betalen, hoewel hij me een schuldbekentenis zou moeten geven, aangezien zijn middelen op het moment beperkt waren. Hij was duidelijk niet van plan iets tegen de caissière te zeggen over die honkbalpet en het fleecvest.

Naast mijn nieuwe kleren en de tuinslang, het kussen, de aardewerken egel, de gloeilampen en de ventilator had mijn moeder ook zo’n triplex batje meegenomen met een bal eraan vast aan een stuk elastiek, waar je zo vaak mogelijk achter elkaar tegen moet proberen te slaan.

‘Ik dacht: ik koop maar eens een verrassing voor je, Henry,’ zei ze, terwijl ze het speelgoedje op de lopende band legde.

Ik was niet van plan de moeite te nemen om uit te leggen dat ik niet meer met zoiets had gespeeld sinds ik een jaar of zes was, maar Frank zei er wel iets van. ‘Zo’n jongen moet een echte honkbal hebben,’ zei hij. En het verrassende was: hij had er eentje in zijn zak. Met het prijskaartje er nog aan.

‘Ik ben beroerd in honkbal,’ zei ik tegen hem.

‘Vroeger misschien,’ zei hij. Hij liet zijn vingers over het stiksel van de bal gaan en keek er ingespannen naar, alsof hij ik-weet-niet-wat in zijn hand had.

Op weg naar buiten nam Frank zo’n folder mee die ze uitdeelden, waarin de weekaanbiedingen stonden. Toen we bij de auto waren, vouwde hij hem uit op de achterbank. ‘Ik wil niet dat er bloed op je bekleding komt, Adele,’ zei hij. ‘Als ik je zo mag noemen.’

Moeders van andere mensen hadden hem waarschijnlijk een heleboel vragen gesteld. Of hadden hem niet eens meegenomen. Maar mijn moeder reed gewoon weg. Ik zat me af te vragen of hij in de problemen zou komen omdat hij zomaar wegging van zijn werk zonder het tegen iemand te zeggen, maar als dat zo was, leek Frank zich daar niet druk om te maken.

Van ons drieën leek ik eigenlijk de enige te zijn die zich zorgen maakte. Ik had het gevoel dat ik iets aan deze situatie zou moeten doen, maar zoals gewoonlijk wist ik niet wat. En Frank zag er zo kalm uit en leek zo duidelijk te weten wat er moest gebeuren dat je daarin mee wilde gaan. Hoewel hij natuurlijk eigenlijk met óns meeging.

‘Ik heb een zesde zintuig als het om mensen gaat,’ zei hij tegen mijn moeder. ‘Ik keek één keer om me heen in die win-

kel, hoe groot die ook was, en wist dat ik jou moest hebben.

Ik zal niet tegen je liegen,' vervolgde hij. 'Het is een lastig parket. Veel mensen zouden in deze situatie niks met mij te maken willen hebben. Ik vertrouw er maar op dat jij een heel begripvol iemand bent.

De wereld is geen makkelijke plek om je in staande te houden,' zei hij. 'Soms moet je gewoon alles uit je handen laten vallen, gaan zitten en nadenken. Je gedachten op een rijtje zetten. Je een tijdje gedeisd houden.'

Toen keek ik naar mijn moeder. We reden nu over Main Street, langs het postkantoor en de buurtsuper, de bank, de bibliotheek. Al die vertrouwde plekken, hoewel ik al die keren dat ik hierlangs was gekomen nooit iemand als Frank bij me had gehad. Hij wees mijn moeder er nu op dat het klonk alsof haar remschijven een beetje aan de dunne kant waren. Als hij wat gereedschap te pakken kon krijgen, zou hij daar graag voor haar naar kijken, zei hij.

In de stoel naast haar bestudeerde ik mijn moeders gezicht om te zien of haar gezichtsuitdrukking veranderde toen Frank die dingen zei. Ik voelde mijn hart bonzen en had een benauwd gevoel op mijn borst – niet echt angst, maar iets wat er dicht bij in de buurt kwam en toch op een rare manier prettig was. Dat gevoel had ik ook toen mijn vader Richard, de baby en mij en Marjorie meenam naar Disney World, en we in onze stoeltjes van de Space Mountain-attractie gingen zitten – allemaal, op Marjorie en de baby na. Iets in mij wilde eruit voor de rit begon, maar toen deden ze de lichtjes uit en ging er muziek aan, en Richard gaf me een por en zei: 'Als je moet kotsen, doe het dan wel de andere kant op.'

'Het is mijn geluksdag vandaag,' zei Frank. 'En die van julie misschien ook.'

Toen wist ik dat de dingen op het punt stonden anders te worden. We gingen nu Space Mountain in, naar een duistere plek waar de grond misschien onder onze voeten zou bezwijken en je niet eens meer zou kunnen zeggen waar deze auto je heen bracht. Misschien kwamen we terug. Misschien ook niet.

Als mijn moeder dat ook had bedacht, liet ze daar niets van merken. Ze hield gewoon het stuur vast en staarde recht voor zich uit, net als daarvoor. De hele weg naar huis.

HOOFDSTUK 2

We woonden destijds in Holton Mills, New Hampshire – het soort stadje waar mensen op elkaar letten. Ze zagen het als je je gras tussen de ene maaibeurt en de volgende te lang liet worden. En als je je huis in een andere kleur dan wit schilderde, zeiden ze daar recht in je gezicht misschien niks van, maar er werd wel over gepraat. Terwijl mijn moeder iemand was die met rust gelaten wilde worden. Er was een tijd geweest dat ze het heerlijk vond om op een podium te staan terwijl iedereen toekeek hoe ze optrad, maar inmiddels was het mijn moeders levensdoel onzichtbaar te zijn, of die toestand in elk geval zo dicht mogelijk te benaderen.

Een van de dingen waarvan ze zei dat ze die fijn vond aan ons huis, was de ligging: aan het eind van de straat, zonder dat er na het onze nog meer huizen kwamen en met een groot weiland erachter dat alleen op bossen uitkeek. Er kwamen zelden auto's voorbij, behalve wanneer iemand een afslag had gemist en moest keren. Afgezien van mensen als die man die geld inzamelde voor dat weeshuis, af en toe wat religieuze types of iemand met een petitie kwam er bijna niemand bij ons over de vloer, wat mijn moeder goed nieuws vond.

Vroeger was dat wel anders. Vroeger gingen we weleens bij andere mensen op visite en nodigden we mensen bij

ons thuis uit. Maar nu had mijn moeder eigenlijk nog maar één vriendin, en zelfs die kwam bijna nooit meer langs: Evelyn.

Mijn moeder en Evelyn kwamen elkaar tegen rond de tijd dat mijn vader wegging, toen mijn moeder op het idee was gekomen een cursus creatief bewegen voor kinderen te gaan geven in ons huis – het soort activiteit waarvan je je later moeilijk kon voorstellen dat ze eraan zou beginnen. Ze hing zelfs postertjes op in de stad en zette een advertentie in de plaatselijke krant. Het idee was dat er moeders langs zouden komen met hun kinderen, en dan zou mijn moeder muziek opzetten en sjaals en linten neerleggen, en dan zou iedereen gaan dansen. Als ze klaar waren, zouden ze met z'n allen wat te knabbelen nemen. En als ze genoeg klanten kreeg, zou ze zich geen zorgen hoeven te maken dat ze eropuit moest om normaler werk te zoeken, wat niks voor haar was.

Ze deed veel moeite om alles wat voor die cursus nodig was op orde te krijgen. Ze naaide kleine matjes voor iedereen en haalde alle meubels uit de huiskamer, wat er toch al niet veel waren, en ze kocht een kleed voor de vloer dat iemands kamerbrede tapijt had moeten zijn, alleen had diegene het niet betaald.

Ik was destijds nog vrij jong, maar ik weet nog dat ze op de ochtend van de eerste les door de hele kamer kaarsen aanstak, en dat ze koekjes bakte – van die reformkoekjes met volkorenmeel en honing in plaats van suiker. Ik wilde niet meedoen met de les, dus zei ze dat ik de platenspeler mocht bedienen en op de jongere kinderen mocht letten, als zij bezig was met de oudere. En later zou ik de knabbels serveren. We oefenden een keer, op de ochtend van haar eerste les, waarbij ze me liet zien wat ik moest doen en me eraan herinnerde dat ik, als er ie-

mand naar de wc moest, de kleine kinderen naderhand moest helpen met hun broek dichtmaken en zo.

Toen werd het tijd dat haar klanten moesten komen opdagen. Toen ging die tijd voorbij, en nog was er niemand.

Ongeveer een halfuur nadat de eerste les had moeten beginnen, kwam er een vrouw aan met een jongen in een rolstoel. Dat waren Evelyn en haar zoon, Barry. Te oordelen naar zijn lengte kreeg ik de indruk dat hij van mijn leeftijd was, maar in plaats van te praten maakte hij geluidjes en rare bewegingen, alsof hij naar een film keek die verder niemand kon zien en er plotseling een grappig stukje kwam. Of een andere keer was het alsof een personage in die film, dat hij heel aardig vond, dood was gegaan, want hij legde zijn hoofd in zijn handen – wat niet eens zo makkelijk was, omdat zijn handen een heleboel schokkerige bewegingen maakten, net als zijn hoofd, en niet per se dezelfde kant op – en zat daar maar in zijn stoel, snikkende geluiden te maken.

Evelyn moet het idee hebben gehad dat creatief bewegen weleens goed voor Barry kon zijn, hoewel Barry als je het mij vroeg sowieso al behoorlijk creatief bewoog. Maar mijn moeder deed heel erg haar best. Evelyn en zij hesen Barry op een van de speciale matjes, ze zette een plaat op die ze mooi vond – de soundtrack van *Guys and Dolls* – en deed Barry en Evelyn bewegingen voor die ze moesten maken op *Luck Be a Lady Tonight*. Met Evelyn kon het wel iets worden, zei ze, maar op de maat van de muziek bewegen was duidelijk niet aan Barry besteed.

De cursus legde na die eerste les het loodje, maar Evelyn en mijn moeder raakten bevriend. Ze bracht Barry vaak langs in zijn uit z'n krachten gegroeide wandelwagen, en dan zette mijn moeder een pot koffie en plantte Evelyn Barry op de ve-

randa achter en zei mijn moeder dat ik met hem moest spelen, terwijl Evelyn praatte en sigaretten rookte en mijn moeder luisterde. Zo af en toe ving ik dan flarden op als ‘kloterige kinderbijslag’ of ‘zijn verantwoordelijkheid nemen’, ‘mijn kruis dragen’ of ‘luie klaploper’ – dan was Evelyn aan het woord, nooit mijn moeder – maar ik leerde me er meestal helemaal voor af te sluiten.

Ik probeerde dingen te bedenken die Barry kon doen, spelletjes die hij misschien leuk zou vinden, maar dat was nogal een uitdaging. Toen ik me een keer ontzettend verveelde, kwam ik op het idee in een verzonnen taaltje tegen hem te gaan praten – gewoon geluidjes maken die een beetje leken op de geluidjes die hijzelf zo nu en dan uitstootte. Ik ging voor zijn wandelwagen zitten en praatte op die manier tegen hem, met handgebaren erbij, alsof ik een uitgebreid verhaal aan het vertellen was.

Daar leek Barry opgewonden van te raken. Hij reageerde althans door meer geluidjes te maken dan daarvoor. Hij joelde en schreeuwde en zwaaide nog wilder met zijn armen dan anders, zodat mijn moeder en Evelyn de veranda op kwamen om te kijken wat er gebeurde.

‘Wat is hier gaande?’ zei Evelyn. Ik kon aan haar gezicht zien dat ze niet blij was. Ze was snel naar Barry’s rolstoel gelopen en ze streek over zijn haar.

‘Niet te geloven dat je je zoon Barry zo belachelijk laat maken,’ zei Evelyn tegen mijn moeder. Ze was Barry’s spullen bij elkaar aan het rapen en pakte haar sigaretten. ‘Ik dacht dat jij de enige was die het begreep,’ zei ze.

‘Ze speelden alleen maar,’ zei mijn moeder. ‘Niks aan de hand. Henry is een lieve jongen, echt.’

Maar Evelyn en Barry waren de deur al uit.

Daarna hebben we die twee bijna niet meer gezien, wat wat mij betreft niet zo'n gemis was, behalve dat ik wist hoe erg mijn moeder naar een vriendin verlangde. Na Evelyn was er niemand meer.

Een jongen uit mijn klas, Ryan, nodigde me een keer uit voor een logeerpartijtje. Hij was nieuw in de stad en had nog niet begrepen dat ik niet iemand was die bij mensen thuis werd uitgenodigd, dus zei ik ja. Toen zijn vader me kwam ophalen, stond ik helemaal klaar om er gauw vandoor te gaan, met mijn tandenborstel en mijn onderbroek voor de volgende dag in een boodschappentasje.

'Ik denk dat ik me eerst even aan je ouders voor moet stellen,' zei Ryans vader toen ik aanstalten maakte de auto in te stappen. 'Zodat ze zich geen zorgen maken.'

'Ouder,' zei ik. 'Alleen mijn moeder is er en die vindt het al goed.'

'Ik steek gewoon even mijn hoofd om de deur om gedag te zeggen,' zei hij.

Ik weet niet wat ze gezegd heeft, maar toen hij terugkwam, keek hij alsof hij medelijden met me had.

'Je mag altijd bij ons langskomen, jongen,' zei hij tegen me. Maar dat was de enige keer dat ik dat ooit heb gedaan.

Dus het was heel wat dat Frank zo met ons mee naar huis reed. Hij was waarschijnlijk de eerste die in een jaar bij ons thuis kwam. Misschien wel in twee jaar.

'Let maar niet op de rommel,' zei mijn moeder, terwijl we de oprit op reden. 'We hebben het druk gehad.'

Ik keek haar aan. Druk waarmee?

Ze deed de deur met een zwaai open. Joe de hamster draai-

de rondjes in zijn rad. Op de keukentafel lag een krant van een paar weken geleden. Post-its op de meubels met de Spaanse woorden voor dingen erop, geschreven met een viltstift: *Mesa. Silla. Agua. Basura*. Naast zelf op het hakkebord leren spelen was Spaans leren een van de projecten waarmee mijn moeder ons die zomer bezig had willen houden. Ze was in juni begonnen bandjes te draaien die ze in de bibliotheek had gehaald. *¿Dónde está el baño? ¿Cuánto cuesta el hotel?*

De bandjes waren bedoeld voor reizigers. Wat had dit voor zin, had ik haar gevraagd, omdat ik wou dat we gewoon de radio aan konden zetten en naar muziek konden luisteren. Voor zover ik wist, gingen we toch niet naar een Spaanstalig land. Dat we pakweg om de zes weken in de supermarkt kwamen was al een hele prestatie.

‘Je weet nooit wat voor mogelijkheden er in het verschiet liggen,’ zei ze.

Nu bleek er nog een andere manier te zijn waarop er nieuwe dingen konden gebeuren. Je hoefde nergens heen om het avontuur op te zoeken. Het avontuur kwam naar jou toe.

In onze keuken in dit geval, met zijn hoopvol gele muren, die ene gloeilamp die nog brandde, het aardewerken toverdier van vorig jaar, een varken, waarvan de oogst aan groene spruiten al lang geleden bruin was geworden en was uitgedroogd.

Frank keek langzaam om zich heen. Hij nam het vertrek in zich op alsof er niets ongewoons aan was een keuken binnen te komen waar een rij van vijftig of zestig blikken Campbell’s-tomatensoep de muur bedekten, als de etalage van een supermarkt in een spookstadje, naast al even hoge stapels dozen waarin macaroni zat, potten pindakaas en zakjes rozijnen. De voetafdrukken die mijn moeder op de vloer had geschilderd voor het project van de zomer daarvoor – mij de foxtrot en de

twostep leren – waren nog zichtbaar. Het idee was geweest dat ik met mijn voeten de voetpatronen zou volgen die ze op de vloer had gekalkt, terwijl zij als mijn partner hardop de maat telde.

‘Het is geweldig als een man kan dansen,’ zei ze. ‘Als een man kan dansen, ligt de wereld aan zijn voeten.’

‘Mooi huis,’ zei Frank. ‘Gezellig. Vind je het erg als ik aan de *mesa* ga zitten?’

‘Wat heb je in je koffie?’ vroeg ze. Ze dronk de hare zwart. Soms leek het alsof dat het enige was waar ze op leefde. De soep en pasta waren voor mij gekocht.

Frank bekeek de koppen in de krant die daar lag, hoewel die al een paar weken oud was. Niemand leek haast te hebben om nog wat te zeggen, dus besloot ik het ijs te breken.

‘Hoe heb je je been bezeerd?’ vroeg ik hem. De vraag was ook nog wat er met zijn hoofd was gebeurd, maar ik dacht dat ik de zaken maar een voor een moest doornemen.

‘Ik zal eerlijk tegen je zijn, Henry,’ zei hij. Het verbaasde me dat hij mijn naam had onthouden. Tegen mijn moeder zei hij: ‘Melk en suiker alsjeblieft, Adele.’

Ze stond met haar rug naar ons toe de schepjes te tellen. Hij leek tegen mij te praten, of op het punt te staan dat te gaan doen, maar zijn ogen waren op mijn moeder gericht, en ik kon me voor het eerst voorstellen hoe iemand die niet haar zoon was haar misschien zou zien.

‘Je moeder lijkt op Ginger uit die serie op Nickelodeon, *Gilligan’s Island*,’ had een meisje, Rachel, een keer tegen me gezegd. Dat was in de vijfde klas, bij een van de zeldzame gelegenheden dat mijn moeder op school was verschenen, om naar een voorstelling van *Rip van Winkle* te kijken waarin ik Rip speelde. Rachel had de theorie ontvouwen dat mijn moe-

der misschien wel echt de actrice was die Ginger speelde, en dat we in dit stadje woonden om haar fans en de stress van Hollywood te ontvluchten.

Destijds wist ik niet zeker of ik die theorie wel wilde ontmoedigen. Het leek me een betere reden voor het feit dat mijn moeder bijna nooit ergens heen ging dan de echte. Wat de echte reden daarvoor ook was.

Hoewel ze een moeder was – en niet zomaar een moeder, maar mijn moeder – en ze een oude rok aanhad en een legging die ze al tig jaar had, zag ik nu in dat een ander haar misschien wel knap kon vinden. Meer dan dat. De moeders van de meeste mensen die je op school zag, die om drie uur voor de deur parkeerden om hun kinderen op te halen of haastig binnenkwamen om hun vergeten huiswerk te brengen, waren ergens onderweg hun figuur kwijtgeraakt, waarschijnlijk omdat ze kinderen hadden gekregen. Dat was de vrouw van mijn vader, Marjorie, ook gebeurd, hoewel die, zoals mijn moeder altijd opmerkte, jonger was dan zij.

Mijn moeder had haar figuur nog. Ik wist van die ene keer dat ze voor mij geprobeerd had ze aan te trekken dat mijn moeder nog in haar oude danspakjes paste, en hoewel ze nu alleen nog in onze keuken danste, had ze nog steeds de benen van een danseres. Daar keek Frank nu naar.

‘Ik zal eerlijk tegen je zijn,’ zei hij weer. De woorden kwamen er langzaam uit, terwijl zijn ogen haar opnamen. Ze schonk de pot op de Mr. Coffee nu vol met water. Misschien wist ze dat hij keek. Ze nam er de tijd voor.

Frank leek toen even helemaal niet in de kamer, maar ergens ver weg. Als je hem zo zag zitten, zou je denken dat hij naar een film zat te kijken die werd geprojecteerd op een scherm ergens in de buurt van de koelkast, waarop nog steeds

de vervaagde fotokopie van mijn Afrikaanse correspondentievriend Arak hing, omhooggehouden door een stel magneten met kalenders erop van jaren geleden. Franks ogen waren strak gericht op een punt in de ruimte, leek het even, in plaats van op wat er in de keuken was: alleen ik, aan tafel bladerend door mijn stripboek, en mijn moeder, die koffiezette.

‘Ik heb mijn been bezeerd,’ zei hij. ‘Mijn been en mijn hoofd – omdat ik door een raam ben gesprongen op de tweede verdieping van het ziekenhuis waar ze me naartoe hadden gebracht om mijn blindedarm eruit te halen. In de gevangenis,’ zei hij. ‘Zo ben ik ontsnapt.’

Sommige mensen bedenken eerst allerlei verklaringen voor ze je antwoord geven op een vraag die misschien geen al te beste indruk van ze geeft (als de vraag is: ‘Waar werk je?’ en het antwoord: ‘Bij McDonald’s’, zeggen ze eerst iets als: ‘Maar eigenlijk ben ik acteur’, of: ‘Maar binnenkort ga ik me inschrijven om medicijnen te studeren’; of ze proberen de feiten anders voor te stellen dan ze zijn, door bijvoorbeeld te zeggen: ‘Ik zit in de verkoop’, als ze bedoelen dat ze zo iemand zijn die je opbelt en probeert je een proefabonnement op een krant aan te smeren).

Frank niet, toen hij ons het nieuws vertelde. ‘De penitentiaire inrichting in Stinchfield,’ zei hij. Vervolgens tilde hij zijn overhemd op en onthulde een derde wond, waarvan je anders niet had geweten dat hij er zat, hoewel om deze wond verband zat. De plek waar ze zijn blindedarm eruit hadden gehaald. Kortgeleden, zo te zien.

Mijn moeder draaide zich om, om hem aan te kijken. Ze had de koffiepote in haar ene hand en een mok in de andere. Ze schonk er een dun stroompje koffie in. Ze zette de melkpoeder en de suiker op tafel.

‘We hebben geen melk,’ zei ze.

‘Geeft niks,’ zei hij tegen haar.

‘Ben je ontsnapt?’ vroeg ik hem. ‘Dus nu is de politie naar je op zoek?’ Ik was bang, maar ook opgewonden. Ik besepte dat er nu eindelijk iets ging gebeuren in ons leven. Het kon iets slechts zijn, het kon iets afschuwelijks zijn. Maar één ding stond vast: het zou in elk geval anders zijn.

‘Ik was een stuk verder gekomen,’ zei hij, ‘als ik dat rotbeen niet had gehad. Ik kon niet rennen. Iemand had me gezien en ze kwamen dichterbij toen ik die winkel in dook waar ik jou tegenkwam. Daar raakten ze me kwijt, op het parkeerterrein.’

Frank schepte nu suiker in zijn koffie. Drie schepjes. ‘Ik zou jullie dankbaar zijn als ik hier even mocht zitten,’ zei hij. ‘Het zou nu moeilijk zijn om weer naar buiten te gaan. Ik heb aardig wat schade opgelopen toen ik neerkwam.’

Dat was in elk geval iets waar ze het over eens konden zijn, mijn moeder en Frank: dat het moeilijk was om naar buiten te gaan.

‘Ik zal niks van jullie vragen,’ zei hij. ‘Ik zou proberen te helpen met dingen. Ik heb van mijn leven nog nooit iemand opzettelijk kwaad gedaan.’

‘Je mag hier wel even blijven,’ zei mijn moeder. ‘Er mag alleen niks met Henry gebeuren.’

‘Die jongen is nog nooit in betere handen geweest,’ zei Frank tegen haar.